

Titel: Christendom med kongelig Bestalling og uden kongelig Bestalling

Citation: "Christendom med kongelig Bestalling og uden kongelig Bestalling", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K14*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-ck-kom-root.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K14

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

◀ **Christendom med ... uden kongelig Bestalling** : Denne artikel, der – med J.L. Heiberg som våben – er rettet mod biskop Martensen, tematiserer forholdet ml. Guds rige og det jordiske rige, og fokuserer på den kongelige autoritet bag det gejstlige embede. En pointe er den, at kongen havde sat sig imod udnævnelser af Martensen til biskop, men måtte til sidst bøje sig. – kongelig **Bestalling**: egl. ansættelse, udnævnelse; også, som i tilfældet med Grimmemann (193,7), brev, hvorved kongen bekræfter en udnævnelse, idet den udnævnte kan bruge dette til legitimation.

I trykt udgave: Bind 14 side 193 linje 1

◀ **D. 8de April 1855** : dvs. dagen efter den forrige artikel (189,3).

I trykt udgave: Bind 14 side 193 linje 6

◀ **I Etatsraad Heibergs ... »Alferne« ... »der er ikke Bjergtrolde til - og her er min Bestalling.«** : I J.L. Heibergs stykke *Alferne. Eventyr-Comedie i een Act* (1835) optræder birkedommer og skolemester Grimmemann, der sætter en ære i at uddele prygl til ungerne, bl.a. til den lille Marie. Stykkets første scene ender med, at Grimmemann på jagt efter Marie pludselig styrter ned i en grube, som er 1400 fod dyb. Da han i 2. scene kommer til sig selv, modtages han af en bjergtrolde, men Grimmemann tror ikke på overnaturlige væsener: »Grimmemann / Bjergtrolde? Det er en god Snak. Der er saamænd ingen Bjergtrolde til. / *Bjergtrolde*, / (idet han stiller sig paa et Sted, hvor Flammerne fra Afgrunden belyse ham.) / Saa see da, om ikke jeg er til. / *Grimmemann*, (vendende sig bort.) / Hu! / *Bjergtrolde* / Hvorfor bliver du bange? Kan du frygte Det, som ikke er til? / *Grimmemann* / Min gode Ven, I er et meget stygt, et usædvanlig hæsligt og vanskabt Menneske, som man vel kan blive bange for, naar man første gang møder det, og især paa et eensomt Sted, saaledes som her, fjorten hundrede Fod under Jordens Overflade; men et Menneske er I tilforladelig ligefuldt. Men bryd jer ikke noget om, at I er hæslig, min gode Ven! Naar I blot er skikkelig, saa kan I gjerne blive lykkelig under Jorden, og maaskee salig paa Veien til Himlen. / *Bjergtrolde* / Jeg er ikke din gode Ven! Du tager fejl deri, som i alt det Øvrige. Hvad du der siger, passer ikke paa mig, men paa dig. *Du* er et Menneske, et stygt, et usædvanlig hæsligt Menneske, ret hvad man kalder en grim Mand. / *Grimmemann* / Mit Navn er Grimmemann, men derfor ... / *Bjergtrolde* / Seer du det! Saa bærer du dit Navn med Ære. / *Grimmemann* / Jeg er Birkedommer og Skolemester ... / *Bjergtrolde* / Det spørge vi ikke efter herved. / *Grimmemann* / Her seer I mit Scepter ... (holder Riset iveiret,) og her er min Bestalling ... (slaaer sig paa Lommen.) Jeg fordrer Respect, og taaler ingen Fornærmelser, eller at man siger Du til mig. / *Bjergtrolde* / Ha ha ha! (Latteren gjentages flere Gange i Bjerget.)«J.L. Heibergs *Samlede Skrifter. Skuespil* bd. 1-7, Kbh. 1833-41, ktl. 1553-1559; bd. 6, 1836, s. 1-90; s. 25-27. Stykket blev fra foråret 1835 til foråret 1853 opført 55 gange på Det kgl. Teater; herefter blev det først genoptaget i okt. 1860. – **Etatsraad Heiberg**: 130,78. – **70,000 Favne**: Udtrykket »70,000 Favne« har SK flere gange benyttet; se fx *Afsluttende uvidenskabelig Efterskrift* (1846), i SKS 7, 131. Indtil metersystemet i 1907 blev indført i Danmark, og de tidligere måleenheder ved lov blev afskaffet 1916, var 'favn' en officiel måleenhed, svarende til 1,88 m.

I trykt udgave: Bind 14 side 193 linje 7

◀ **deres Rige er ikke af denne Verden** : allusion til Joh 18, 36 (132,56).

I trykt udgave: Bind 14 side 193 linje 18

◀ **Biskop Martensens Myndigheds-Artikel mod mig i sin Tid** : dvs. Martensens (123,5) artikel, »I Anledning af *Dr. S. Kierkegaards Artikel i 'Fædrelandet'* Nr. 295« (129,14). I kladden havde SK slettet følgende tilføjelse: »efterat han aldeles uforvarende var styrtet 70,000 Favne ned under Jorden, og der, om muligt endnu mere uventet end hans Fald var uforvarende, var røget sammen med mig, 'Thersites'« (*Pap.* XI 3 B 230,2).

I trykt udgave: Bind 14 side 193 linje 23

◀ **trodsede paa** : påberåbte sig.

I trykt udgave: Bind 14 side 193 linje 25

◀ **mig, som kun har en »privat Christendom«** : sigter til Martensens artikel mod SK (129,14), hvori det om SKs angreb på Mynster hedder: »Men for at holde Dommedag over en Mand, om hvem det er vitterligt, at han har bygget paa Troens Grund; for at afsige den Dom, at hvad Biskop Mynster, der har været en Lærer ikke blot for en mindre Kreds, men for sin Nation, gennem en meer end halvhundredaarig Virksomhed har opbygget, at dette, om det end i andre Henseender maa respekteres, dog i christelig Henseende er falsk og uægte: dertil udfordres ikke blot Andet og Mere, end *Dr. S. Kierkegaards sjukskede Artikel i 'Fædrelandet'*, men Andet og Mere end hele den vidtløftige Kierkegaards-Literatur; tillige af den Grund, at der til disse Tings Undersøgelse og Bedømmelse udfordres en heelt anden Maalestok end den, af hvilken *Dr. S. K.* er i Besiddelse, han, hvis Christendom ikke er nogetsomhelst Samfunds [fællesskabs] Tro, men en blot og bar Privatreligion, en Christendom, i hvilken den christelige Kirke og den Helligaands Gjerning i Kirken er

udeladt, og dermed meget andet af 'det meest afgjørende Christelige'«.

I trykt udgave: Bind 14 side 193 linje 25

◀ **et Nittengryn** : en ubetydelighed, ignorant.

I trykt udgave: Bind 14 side 193 linje 38

◀ **lige overfor** : i forhold til, imod.

I trykt udgave: Bind 14 side 193 linje 51

◀ Fortrin **for**: frem for.

I trykt udgave: Bind 14 side 193 linje 61

◀ **angive sig selv** : afsløre el. røbe sig selv.

I trykt udgave: Bind 14 side 193 linje 65

◀ **at lege Christendom** : SKs påstand om, at biskop Martensen (123,5) og enhver deltager i den officielle kristendomsdyrkelse kun leger kristendom, findes fremsat i den første bladartikel, »Var Biskop Mynster et 'Sandhedsvidne', et af 'de rette Sandhedsvidner' – er dette Sandhed?«, i SKS 14, 125,28f., og herefter i den pointerende slutning i bladartiklen »Er dette christelig Gudsdyrkelse eller er det at holde Gud for Nar?«, i SKS 14, 156,23.

I trykt udgave: Bind 14 side 193 linje 68